

Utställning i Storfors Spruthus – kort introduktion

Detta är ett brandmuseum för hela Värmland. Här visas värmländsk påverkan på brandsläckningens område och hur bränder är en del av det kollektiva minnet. Det finns kopplingar till berömdheter som Selma Lagerlöf, Alfred Nobel, Gustaf Fröding, John Ericsson, LM Ericsson och Anna-Maria Lenngren. Olika sammanhang visas på temaskyltar i lokalen.

Spruthuset, en ikon för Storfors, är byggt 1897 av dåvarande Storfors Bruk och tillbyggt i två omgångar. Tornet användes för att torka brandslangar. Högst upp i tornet sitter en klocka som användes för brandlarm. Spruthuset fungerade som brandstation till 1974. År 2001 valdes Spruthuset till Storfors genom tidernas bästa byggnad.

Vår ideella klubb främjar intresset för att samla, bevara och vårda äldre brandmateriel i Värmland. Målet är att bevara allt från fordon och tyngre material till böcker, minnen och bilder från bränder och brandsläckning.

Börja gärna vid centralskylten som förklarar Värmlands inflytande, regler sedan medeltiden, texter från författare och ett par storbränder

Samma dag som brandbilen från Filipstad skulle invigas fick den göra sin allra första uttryckning hit till Storfors. Det var vid den stora industribranden lördagen den 26 augusti 1935.

Den fyrhjuliga handsprutan kommer från slottet Long utanför Grums och är tillverkad i London. Slottet byggdes 1850 och då skaffade sprutan av greve Löwenhjelm. Han är troligen en av förebilderna till kavaljerna i Gösta Berlings saga.

Brandmännen fick springa med brandmaterialen lastad på kärror. Filipstads gamla kärror, slangvagn, vattenkar och handsprutor finns i museet. Vatten langades fram till pumparna med hinkar.

Olika äldre och nyare släckredskap visas såsom yxor, hakstegar, sågar, slangar och strålrör.

Hästdragna redskapsvagnar skaffades. Brandkårerna använde bensindrivna pumpar som drogs av hästar innan man skaffade de första brandbilarna. Här finns hästdragna vagnar från Sunne och Hammarö.

I städer och större samhällen fanns brandskåp för att larva brandkåren. Vi visar brandtelegraf från Kristinehamn.

Vid en brand i Karlskoga ålderdomshem 1914 bildades en langningskedja från Möckeln. Vattnet fylldes i stora kar där sprutorna kunde få sitt vatten. Vid langningen deltog bl a blivande statsministern Per-Albin Hansson. Han hade när branden börjat hållit tal på torget. Exempel på langningshinkar finns.

Brandmännens skydd har blivit allt bättre – från enkla rockar till modernt andningskydd.

Hos Albin Motor i Kristinehamn tillverkades många olika modeller av motorsprutor – flera visas här.

Brandrisker har varierat med åren men eld, ljus och brandfarliga varor har alltid varit riskfaktorer.

I hemmen fanns förr alltid brandredskap, släckare, hinkar, svabbar och brandhakar finns att se.

**1 Brandbil med stege från Filipstad.
Volvo 1934**

**2 Träkar som fylldes med vatten.
Härifrån kunde vatten sedan pumpas.
Fungerade karet som en vattendepå i
närheten av brandplatsen.**

Bild finns på hemsidan

3 Handdriven brandspruta från 1875. Sprutorna kunde förr inte suga upp vatten från vattentag. Vatten langades eller kördes därför fram och fylldes i pump-karet.

4 Vita larmrockar. De var vita för att minska besvär av värmestrålningen från elden.

5 Albin motorspruta från 1940, modell A 30 ger 800 liter/min

6 Albin motorspruta, modell 800. Ger 850 l/min ????

7 Handdragen slangkärra från Filipstad

8 Golvsåg från 40-talet som användes för att öppna golv och komma åt dolda brandhärddar

9 Nedfyrningsanordning från Eds brandkår i Slottsbron. Skulle sättas fast i bjälke eller fönsterkarm. Nödständig kunde sedan hissas ner. Har förts med på brandbil som inköptes 1949.

10 Hakstegar med såghake. Brandmannen kunde fästa den genom att slå in första stegens hake i ett fönster. Den andra stegen lyfte han upp och slog in i nästa fönster. På så vis kunde en ensam brandman klättra högt upp på fasader och fästa linor för att bli rädda liv.

11 Hästdragen brandspruta. Kunde både suga och trycka fram vatten.

12 Handdriven brandpump. Användes på 1700- och 1800 talet.

13 Hästdragen manskaps- och redskapsvagn från 1905. Vagnarna var stationerade vid Vidö gård fram till mitten av 40-talet och bemannades av lantbrukets folk. Lantbrukets hästar blev vilda när brandlarm blåstes med ångvisslan i fabriken. Vid uttryckning sprang hästarna i galopp

14 Hästdragen motorspruta. Byggd på Motala Verkstad 1905, kapacitet 600 l/m. Levererad av Henrikssons Sprutfabrik

15 Brandtelegraf från Kristinehamns gamla brandstation. Detta vilströmsystem, tillverkat av LM Eriksson, uppsattes 1930. Brandskåp och automatiska brandlarm anslöts via eget nät. Vid larm ritade telegrafen korta och långa streck på en remsa, de lästes av telegrafvakten som slog larm på brandstationen.

16 Bärbar och handdriven brandpump för två man från 1850-talet. Förfärdigad vid V. Sjöbergs Faktori i Stockholm. Sprutan kommer från slottet Long utanför Grums. Sprutan fungerar.

17 Handdriven brandpump för upp till sex man från 1850-talet. Tillverkad i London av Shand & Mason. Den kunde suga vatten från karet eller från vattensamling. Sprutan kommer från slottet Long utanför Grums.

18 Vattentunna på hjul, daterad till 1825. Troligen ansluten till handpump. En vattenskopa av trä användes för att kasta vatten på branden. På samma sätt brukades svabbar för att blöta ner ytor och släcka gnistor.

19 Bärbar motorspruta för skogsbränder. Både pump och motor är av Albins tillverkning. Från 40-talet. Dess kapacitet är 200 liter per minut vid 6 kg/cm².

20 Bärbar och handdriven brandpump för två man från 1850-talet. Förfärdigad vid V. Sjöbergs Faktori i Stockholm. Märkt *Privilegium Excelsium*. En storlek mindre än den liknande från Long.

21 Brandbil International 1600 från 1966. Vattentank med 1800 liter. Frontpump med högtrycksuttag. Med V8-motor och dubbelhytt

22 Tryckluftapparat AGA 1715 med komprimerad luft. Flaskan rymmer 5 liter och trycket är 150 atö. Luftförrådet är 750 liter vilket räckte i 15 - 30 minuter beroende på arbetsbelastningen. Vikt ca 14 kg

23 Handdragen redskapskärra från Filipstad. Använd tillsammans med slangkärran

24 Skumstrålrör (Meteor MR 500). Det gav 3250 liter skum per minut och förbrukade på samma tid 500 liter vatten. Skumvätska tillfördes vattnet. Vattenströmmen sög in luft varvid skum bildade

25 Fanor/stångglykta

26 Brandskåp

27 Fotogenlampa handhållen

28 Livlina

29 Läderslang

30 Namnbrickor

31 Öshink

